

УДК 711.582

М.В.Герасимчук

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ КОНСТРУЮВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОСТОРУ ЖИТЛОВОГО ПОДВІР'Я

Вступ. В Києві немає, мабуть, жодного чистого (монохромного), за функцією, квартального середовища. За архітектурою, конструктивною структурою будинків такі осередки існують, це індустріальна епоха зведення житлових районів. Інша схема побудови житлового простору у дореволюційних кварталів міста, що утворились за допомогою комбінування прибуткових будинків, основна функція яких – житлова, а мета, чи друга функція – комерційна, прибуток, тобто житло як бізнес, надання послуг. Радянські мікрорайони проектувались як системні, багатофункціональні, груповані осередки, де за основу були цифри середнього, чи початкового, життєзабезпечення, а саме цифри трьох складових – базової формули «конструктивістського періоду» - дім, робота, відпочинок. Житловий будинок, школа, дитсадок, магазин плюс спортивні, дитячі та інші, побутові майданчики, плюс нормативна база, радіуси обслуговування тощо, - за допомогою цих компонентів створювались житлові райони і мікрорайони.

В останні роки все постійно змінюється, місто і його райони шукають свою оптимальну форму. Збільшується кількість житла – збільшується щільність забудови, зростає кількість адміністративних, банківських, офісних установ, в рази більше з'явилося автомобілів. Змінюються потреби людської діяльності, змінюється психологія – на шляху до більш високих стандартів життя необхідні нові житлові, офісні, складські площі, новий рівень інформаційного, банківського, технологічного забезпечення, сервісу. Більш мобільні площі, більш де лімітований простір. Кожний день постають нові задачі і повинна бути можливість на них хоча б реагувати.

Психологія сприйняття простору. «На думку Девіда Юма, немає ніяких доказів існування «я» - частини особистості, якій приписується здатність мислити. Він вважав, що інтроспекція не тільки не дозволяє виявити цю сутність, але і не дає зрозуміти, чим вона є. Застосовуючи інтроспекцію, Юм знаходить відчуття і думки, але не бачить їх джерела. Тезис про інтенційність свідомості міститься в тому, що всі розумові явища інтенційні. Простіше кажучи, мислити – значить мислити про щось. Ця теорія розуму підтверджується інтроспекцією. Мислення не може існувати без якого-небудь об'єкту. Жан-Поль Сартр розвиває цю думку, стверджуючи, що інтенційність є не просто властивість свідомості – це єдина властивість свідомості. Сартр

пише: «Свідомість визначається інтенційністю. За допомогою свідомості вона трансцендує саме себе, і вона консолідує свою єдність, висковзуючи від самої себе. Іншими словами, свідомість подібна прозорості: коли ми намагаємось виділити свідомість, перед нами виявляється її об'єкт. Намагаючись уявити собі роздуми про стіл, не думаючи про сам стіл, ми зазнаємо поразки.»[1].

Простір подвір'я можна сприймати з різних точок зору: як закриту зону, в якій роль огорожі [закритого] режиму виконують будинки, що оточують подвір'я; як продовження одного (з квартирним (приватним)) єдиного простору, що заповнює всі клітинки цього світу (атомістична теорія); як модель подвір'я - «геоцентричну модель світу», в нашому випадку - це є подвір'яцентрична точка зору, в якій центром дворової системи виступає суб'єкт, база дослідження - подвір'я; як «геліоцентричну систему», в якій центром є зовнішній центр, зовнішня «точка зборки», наприклад, - центр всього кварталу, або власна квартира кожного мешканця, для якого вона може бути світилом, центром тяжіння не тільки всього кварталу, а й усього міста. В даній статті поглянемо на подвір'я з точки зору психології функціонування простору. Мета статті - виявити систему сприйняття дворового простору, що була б побудована на психології (з точки зору) абстрактно - мислячої людини (це може бути і архітектор (за ідеєю архітектор має мислити абстрактно, але у вік постмодернізму нічого немає певного)), розглянути питання психології композиції подвір'я з точки зору користування ним (простором подвір'я) його «професійним функціоналізатором» - його архітектором, порівняно з тим як сприймає ресторан його ресторатор (не обов'язково власник), футболіст команду, в якій він грає, художник картини, над якими він зараз працює, а, ще раз, архітектор простір подвір'я, який він заповнює всім тим, чим можна його заповнити.

«Визначення психології краще всього дав Ладда- як науки, що займається описом і тлумаченням станів свідомості»[2]. Які стани свідомості має, або, в яких станах свідомості перебуває подвір'я? Свідомість в психології можлива в стані чуттєвих і розумових образів, переживань, емоцій, відчуттів, прийняття рішень тощо, свідомість знаходиться між роздратуванням - зовнішнім впливом, і, відповідно, власною внутрішньою реакцією. За Сартром, людина трансцендентна, тобто знаходиться над всіма категоріями і родовими поняттями, виходить за межі будь-якого досвіду, але в той же час людина є також трансценденцією, тобто має здатність до трансценденції. Об'єкт, в нашому випадку простір подвір'я, за Сартром, трансцендується в нашу свідомість, і наша свідомість стає свідомістю подвір'я. Отже, емоції, судження, пізнавальні процеси, що викликають в нас стан об'єкту, є і власним станом цього об'єкту. ... Якщо ми переживаємо якусь емоцію по відношенню до

подвір'я, то ця емоція – риса, що характерна цьому подвір'ю. А коли ми екстраполюємо свою свідомість на об'єкт дослідження, тоді, коли ми думаємо про нього, коли перебуваємо в цьому просторі або поруч нього, ми залишаємо на ньому якийсь слід – наслідок – «те, що логічно необхідно витікає із чогось іншого (своєї основи)». Слід не є знак, що відсилає до якої-небудь попередньої «природи» або «сутності» - в цьому сенсі слід невмотивований, тобто не визначений нічим зовнішнім по відношенню до нього, але визначений лише своїм власним становленням... Слід є те, що вже апріорі «записано»[3].

Трансценденція – перехід із області можливого досвіду (природи) у сферу, що лежить поза нею. Ми трансцендуємо об'єкт нашого дослідження – трансценденталію (те що можна трансцендентувати, визначення суцього, яких розрізняють шість типів – річ, суще, істина, добро, дещо, єдине, (чим є наш «об'єкт», розміркуємо нижче), простіше кажучи, перетворимо, свідомість дворового простору на об'єкт власної свідомості, об'єкт своєї діяльності, свого пізнання і обговорення, і те що ми про нього дослідимо, тим він і стане (в сучасності). Логічно постає наступне питання – що ми думаємо про простір подвір'я і як можна його охопити повністю, цілісно? З нашої точки зору це можливо зробити тільки «методом» уяви. Тобто, із того що нам мислиться про подвір'я, ми розрізимо, виявимо і виймемо уяву про предмет (дослідження, подвір'я) і отримаємо «представлене» (уявлене). Сутність даного образу (субстанціональне ядро суцього, що існує самостійно)? Наступне питання – в чому сутність подвір'я? Або, яка ідея подвір'я? Чи, наостанок, яка наша ідея подвір'я?

Ідея – що це? Наведемо те визначення, що нам більше подобається, визначення часів німецького ідеалізму – «ідея не що інше, як поняття досконалості, якої (досконалості) ще не існує у досвіді... ідея є мислене, що розгортається у діалектичному процесі, дійсність є розвинута ідея»[4,с.171]. Далі будемо мислити ідею дворового простору, його «досконалості дійсність». Пошукаємо її. Освідомимо простір подвір'я з точки зору психології. «За звичаєм, за корінну властивість речі приймається те відчуття, яке відрізняється найбільшою сталістю і має найбільш практичне значення по зрівнянню з рештою: таким буває великою мірою відчуття твердості і важкості»[2]. От із цього і почнемо. Твердість і важкість, ці риси можна визначити як риси характеру «об'єкта», і, напевно, це не всі риси, що можуть охарактеризувати нашу проблему. Кант розрізняє характер (від грец. character – відмітна риса, ознака), що не змінюється, «інтелігібельний» (метафізичні основи людського характеру, що вільні від усіх природних оков – як все ідеальне – складає основи волі всякої моральної дії), і характер, що змінюється, «емпіричний» (від грец.

empeiria – досвід); перший постає над природою моральності людини, другий зумовлений ще зовнішніми впливами.

Інтерпретації архітектурної ситуації. За все двадцятье сторіччя, а ще більше за другу його половину, було відкрито і занотовано, говорячи сучасною мовою, мільйони гігабайт нової інформації. Технічний прогрес, сучасна наука, гонка озброєнь, суперенергетичні сполохи розвитку думки, грандіозні енциклопедичні суспільні проекти, супердержави, що півстоліття вели між собою – ці і інші, менш глобальні чинники, привели до того, що зараз споглядається перенасичення, надлишок цієї інформації. Якщо у XIX – початку XX століття тільки відкривалися види сучасних наук, психологія, психоаналіз, квантова, ядерна фізика, біохімія тощо, то сьогодні розвиток в багатьох, якщо не в усіх областях наукових знань просунувся до, на наш погляд, до неможливості, до критичних відміток, за якими знаходиться «ніщо», субстанція, смисл і стан якої ми не розуміємо і не повинні розуміти. Зокрема, в архітектурній науці, у вивченні архітектурного простору сьогодні ми займаємось вже не його створенням, а його інтерпретуваннями, його переробленням чи пере оздобленням – реконструюванням, деконструюванням, постмодернуванням, концептуалізацією та іншими «-заціями» класичної архітектури. Так же як, наприклад, в годинниковому мистецтві «все, що можна було придумати – було придумано до 1900 року. Абсолютно все. Нам залишилося лише грати з формою і дизайном. Можна робити хитромудрі корпуси, змінювати геометрію циферблатів та інше. Винайдення у годинниковій індустрії відбуваються лише в області інтерпретацій», так, і в архітектурі будівель, основні конструктивні вузли відомі нам вже у XIX столітті, а сьогодні архітектори займаються пошуками нових форм і дизайну, пошуками нової філософії. І, напевно ця філософія, як ідеться в працях багатьох сучасних мислителів, буде, чи вже є, філософією простору, філософією між будинкових, міждисциплінарних, міжетнічних та інших відносин.

«Філософ, як ідеться у невиданих роботах Гуссерля,- це той, хто весь час починає з початку. Це означає, що він не може вважати закінченим нічого із того, що вважають люди чи вчені. Це означає також, що філософія на повинна себе вважати чимось закінченим в тому, що їй вдалось висловити істинного, що філософія – це відновлювальний досвід її власного початку, що вона цілком і повністю є описом цього початку, що, в кінці кінців, радикальна рефлексія є усвідомлення її власної залежності від не рефлексивного життя, яка є її вихідною, постійною і кінцевою ситуацією»[5,с.13]. Це означає, що нашу ситуацію – окремого внутрішньо квартального камерного простору, ми будемо

вважати «вихідною, постійною і кінцевою», причому в такому варіанті, яким він є в реальності (від лат. – речовий, дійсний), тобто таким, яким був реалізований. Поняття реальності, реалізованості приводить нас до наступного «конкретного» досвіду – поняття сприйняття, побаченого, зримого (візуального). Сьогоднішня реальність надає нам широку можливість усвідомити як наші органи відчуття комплексують від різноманітних звідусіль направлених засобів передавання реальності. Після єдиної семи десятирічної, що не викликала жодних сумнівів, думки, сьогодні ми знаходимося в ситуації, в яку потрапляють герої казок – Аліса, Гулівер чи Котигорошко, коли світ починає обертатись навколо тебе, або, точніше, світ починає відкриватись для тебе з усіх боків, причому невідомо яким боком буде наступний. Але не будемо відхилятися, губити основну думку – продовжимо, - сприйняття реальності можливо різноманітним чином, для початку, можливо для «основи» наведемо теорію зору ірландського філософа і єпископа (Клойнського) - протестанта Джорджа Берклі (1685-1753), згідно якою простір і предмети, які ми бачимо, подібні завісі, яка у ветхозавітному храмі відділяє святе від святого святих (Вих.26, 31-35), предмети – «кольорові емблеми» на цій завісі; по цій же теорії, що перекликається з теорією Аристотеля (Про відчуття і чуттєве), зір сприймає світ пласким, і тільки думкою, а не зором ми сприймаємо відстань між предметами в глибину. Було наведено цю думку, щоб зрозуміти іншу, що із неї витікає, і яка зазначалася вище, в іншому вигляді – для того щоб сприймати архітектурний простір, щоб про нього мислити, потрібно мати перелік предметів, об'єктів, які ми будемо сприймати. Ми вважаємо що ці об'єкти тривимірні (в реальності), але в якому вигляді ми їх сприймаємо, це залежить від трансценденталій сприймаючого. Якщо поглянути на історію мистецтва двадцятого сторіччя, то сучасний поламаний деконструктивістський простір вже не є таким однозначним і монохромним, яким він був в до індустріальні часи. Сьогодні він є неоднозначним, різноманітним, інтелектуалізованим. Сприймати його можна лише шматками. Причини появи тих чи інших рішень знайти все важче, тому важко і зрозуміти природу і призначення об'єктів. Для того щоб побачити на тлі сучасного міста якийсь окремий елемент чи, навпаки, цільну, закінчену картину, треба бути підготовленим. Мало бути готовим сприймати, треба знати матеріал, який сприймається. Мабуть це система захисту. Люди приїжджають в Париж, їм показують те, що вони повинні бачити – Ейфелеву вежу, і, назад, додому. Париж цілісно був сприйнятий, в голові закінчений сюжет. Без слів. Цей відступ ми навели для того, щоб пояснити – архітектурний простір для архітекторів (окрема тема архітектурних знаків і символів), кулінарний бізнес для рестораторів – сфери діяльності розподілені і уніфіковані професійними групами, і щоб досягнути не тільки силует і масу Ейфелевої вежі,

а ще й, скажімо, містобудівну ситуацію комплексу, потрібно підготуватись архітектурно теоретично. Не будемо піднімати моральний бік питання (чи політичний), зауважимо, що, завдяки кризі, архітектура стане ближче до будівництва, або, таке побажання, щоб кожен міг дозволити собі співпрацювати з архітектором. Єдиний рецепт для осмислення і сприйняття архітектури що залишається – це час. Він розставить все по місцям, а ми з його допомогою поки розглянемо інші проблеми.

Спробуємо констатувати нашу ситуацію. Позичимо цю процедуру у МВФ (міжнародного валютного фонду; перше, що приходить в голову сьогодні (у кого позичити)), - вони констатують проблему (у випадку з наданням чергового траншу Україні – надмірні дірки у бюджеті), але не пропонують варіантів вирішення проблеми (це повинні зробити ми). З цього прикладу залучимо висновок, можливо абсурдний, але потрібний, що для того щоб вирішити проблему, треба констатувати попередні проблеми, що заважають перейти до вирішення основної, нагальної проблеми, тобто, якщо виявиться, що попередні проблеми (передпроблеми) відсутні, то немає ніяких перешкод, крім «міфічних», щоб перейти до розв'язання нагальної. В нашому випадку діяльності це означає, що ми виділяємо (констатуємо) проблему (можливо, ситуацію (задану)), яка нас цікавить, наприклад – проблему «де функції» (не існування процесу) або, наприклад, переміщення мас у дворовому просторі, чи наявності простору динаміки існування тощо.

Простір подвір'я в психологічному розумінні є процесом сприйняття людиною розташування предметів в цьому просторі. «Будь-яка свідомість це свідомість про щось». «Простір – це не середовище (реальне чи логічне), в якому розташовані речі, а засіб, завдяки якому розташування цих речей стає можливим». А таких засобів сприйняття простору стільки ж скільки і людей, що користуються, сприймають цей простір. Введемо ще одну психологічну, філософську координату – реальність (від лат. – речовий, дійсний), це те, що «завдяки засобу реалізації може виникнути і виникло у часі, що існує і є скороминучим; реальність належить останнім речам, які не потребують доказів. Проблема скоріше є в тому, яким чином дана нам реальність, як ми сприймаємо її». Тут пропонується два варіанти сприйняття реальності – раціональний і емоціональний трансцендентні акти. Раціональний шлях полягає, грубо кажучи, в розумовому процесі – акті мислення, емоційний – в процесі дії – досвіду, переживань, страждань, терпіння, одним словом – пригод («реальність – це те, що чинить нам опір»). Зупинимось на другому варіанті сприйняття, але ні, не сприйняття, в даному випадку це слово не підходить, скоріше цей процес буде називатися процесом здійснювання, творення, відбування, в нашому випадку - картини, поля дворового простору. З цим розібралися. Наступне питання – що

чинить опір нам в просторі при будинкового поля? Перелікуємо ці «речі», гештальти, поняття, образи, об'єкти (для підбору точної конкретної архітектурної назви учасників функціонування простору потрібна окрема стаття, окреме дослідження):

Експлікація (перелік) функціонуючих об'єктів житлового подвір'я.

- машини і механізми:

а) власний автотранспорт мешканців і гостей кварталу, двору (в залежності від архітектури комплексу);

б) обслуговуючі машини загальних технічних служб (сміттєприбиральні машини, пожежна, газ, інженерні комунікації тощо);

в) обслуговуючі машини приватних потреб населення - (обслуговуючі машини для транспортування людей (швидка допомога, таксі тощо), машини для транспортування вантажів (перевезення меблів, будівельних матеріалів і сміття, доставки товарів тощо);

г) механізми – стаціонарні (бювет (водяний насос), пожежні гідранти, електрощитові, бойлерна, котельня, сонячні батареї тощо) і тимчасові (будівельні крани, платформи, ліфти, дитячі атракціони тощо);

д) комунікації.

- дворові меблі (не вуличні):

а) для спорту (спортивне приладдя (баскетбольні кільця, сітка для волейболу, тенісу, огорожа спортмайданчиків, турніки, бруси тощо);

б) для дитячих розваг (гойдалки, гірки, лабіринти тощо);

в) для інших потреб (для сидіння – лавки, стільці, різноманітне приладдя для велосипедів, для вигулу домашніх тварин, для птахів, для освітлення, для автотранспорту тощо).

- малі і не малі (все відносно) архітектурні форми (гаражі, кіоски, будки тощо);

- дерева і зелені насадження (кущі, трава, квіти);

- пристосування для переміщення (транспорту (машин, велосипедів, скейтів, самокатів) і людей) – асфальтні, мощені, резинові, гравійні і інші проїзди, доріжки і площини;

- «реклама» (знаки, інформаційні табло, рекламні щити, плакати тощо);

- дійові персонажі:

а) люди (з точки зору поставленої проблеми можна класифікувати людей як користувачів даного простору, але, мабуть, це неможливо (пенсіонер може бути одночасно і велосипедистом, і автомобілістом, і наглядати за птахами, і підрізати кущі);

б) тварини і птахи.

- погодні і кліматичні умови (для Києва):

а) температура повітря (від -20 (хотілося б) взимку до +30 влітку);

б) опади (сніг, дощ, град, пух тощо).

- освітлення:

а) природне (пряме – сонячне і віддзеркалене (місячне));

б) штучне (різноманітні ліхтарі, ліхтарики, вбудовані лампи тощо).

- психологічний фон (політика, економіка, атмосферний тиск, сімейні і особисті проблеми тощо);

- те, про що не згадали.

Психологічна характеристика камерної містобудівної ситуації. Опір може чинити будь що з наведеного, що є присутнім в цьому просторі – повітря, небо, стіна, пісок, асфальт, сходи, лавка, гірка, будь-що. Але реальним (можливим і необхідним) саме для нас є певне коло речей. Дорослій людині маленька дитяча гірка є «нереальною» (інтелігібельною, такою, що розуміється лише за допомогою інтелекту чи інтелектуального споглядання) спорудою, але коли у дорослої людини з'являється причина (в даному випадку, наприклад, народжується дитина), ця річ чи цей об'єкт переходить в іншу категорію, категорію «реальних» речей. Та великий відсоток при будинкового простору залишається для нас terra incognita, територією, яку ми опановуємо на повну силу лише в дитинстві. З приводу зауваженого виникає таке питання – як і для кого з якою мірою функціонує навколишній камерний простір? В даній статті ми не будемо заглиблюватися в підрахунки, обов'язково зробимо це незабаром, лише зауважимо, що для кожного об'єкта, що були перелічені вище, є свій «відсоток присутності» або своя «міра функціонування». Користування підземними інженерними комунікаціями має свою специфіку «реальності», дитячі майданчики призначені для молодших «верств населення», а грядки з клумбами для старших. Геометрично (на плані), географічно (в реальному просторі) найбільший відсоток території двору опановують діти (тут знову є привід запросити поміч у супутньої науки – психології, поки припустимо, що це діти до 12 років) для зрівняльного аналізу прийmemo цей показник за 100%. Діти дорослішають і переміщаються на спортивні майданчики, стають на скейти, ролики, сідають на велосипеди, і подвір'я різко зменшується у розмірах (умовно), а точніше стає замало простору для розвитку (тому наступний показник прийmemo за 70%). Зауважимо, що дані цифри є гіпотетичними, припущеннями, але в наступних публікаціях ми доведемо, спростуємо чи уточнимо ці цифри. Отже, наступна цифра – біля 40%, мандруючий вік, компанії, час проходить у між об'єктних передислокаціях; далі цифра, показник користування простором, ще зменшується, іноді доходючи до мінімуму (у

випадку «робота-квартира-робота»); і останній відсоток - судячи з того, хто є самими активними виборцями в нашому суспільстві, повернення вільного часу, домашніх улюбленців і багатьох інших життєстверджуючих факторів, рівень «кінетичної енергії» знову збільшується, доходячи знов до 70%. Ми навели ці цифри не для того, щоб класифікувати мешканців житлового комплексу, а для того щоб відповісти на питання, які пропорції «реальності» мають бути у дворового простору в плані існування і функціонування, тобто: скільки площі при будинкової території потрібно виділити для кожного виду функціональних зон; яка може бути композиція планування цих зон (централізована, децентралізована, симетрична, ритмічна тощо); які види простору потрібні для тої чи іншої зони (відкритий, закритий, прозорий, графічний, зелений тощо); і багато, мільйони, інших питань.

Висновки. «Замислимося: адже на протязі довгих століть нові і нові покоління людей змінювалися в оточуванні одних і тих же речей, які їх переживали, а нині в межах життя одного індивіду все швидше змінюють один одного покоління речей. Раніше людина була ритмічною мірою речей, тепер же ж самі речі задають людині свій дискретний ритм – раптово і дискретно виникають, стають непридатними або ж, ще не встигнувши постаріти, поступаються місцем іншим. Тим самим разом із засобом існування і споживання побутових речей змінюється і статус всієї цивілізації в цілому»[6,с.132]. Якщо поглянути на ситуацію з точки зору психології речей, (в нашому випадку це речі колективного вжитку), то дійсно, кожна річ, кожен об'єкт, що знаходиться на території конкретного двору, збирає навколо себе певний «контингент» мешканців, гуртки за інтересами. Діти збираються на дитячому майданчику, підлітки на спортивному, пенсіонери біля під'їзду, автомобілісти в гаражі.

Кожний з об'єктів, що були вище перераховані, має своїх користувачів. Питання психології і сприйняття простору вивчається з давніх часів, питання психології архітектурного простору, на нашу думку, постійно сучасне, бо сприйняття цього простору залежить від об'єктів, які в ньому знаходяться, а сприйняття архітектурного простору архітектором, який проектує цей простір, який є його профільним користувачем, залежить, крім речей, що присутні, ще й від речей мислимих, інтелігібельних, тих, що можуть бути присутніми в даному середовищі. Речі вже присутні і речі мислимо присутні є нашим інструментарієм, мешканці прилеглих домів є власниками і користувачам цього інструментарію, простір, який оточує ці два компоненти, пов'язує сфери діяльності, що з'являються, якщо належним чином і правильно підібрати і розмістити об'єкти дворового вжитку. Напрошується висновок такий – простір

міського подвір'я повинен задовольняти його мешканців максимально, функціонально цей простір має користуватися найширшим попитом, сприяти розвитку фізичному, культурному, комунікаційному і в той же час, з наданням послуг одній групі людей чи одній людині, цей простір має залишатися зручним для іншої категорії людей. Як це можливо і в яких пропорціях виготовлюється таке архітектурне блюдо, розглянемо в наступних публікаціях.

Література

1. «Матрица» как философия: Эссе. – Екатеринбург: У-фактория, 2005.- 384с.
2. Вильям Джемс. Психология. - М.: «Педагогика», 1991.
3. Ильин И.П. Постструктурализм, деконструктивизм, постмодернизм. -
4. Философский энциклопедический словарь. - М.:ИНФРА-М, 2005.- 576с.
5. М. Мерло-Понти. Феноменология восприятия.- Санкт-Петербург: «Ювента», «Наука», 1999.- 608с.
6. Ж. Бодрийяр. Система вещей. – М.: 1995.- 172с.

Анотація

В статті розглянуто деякі аспекти сприйняття між будинкового житлового середовища, за допомогою психологічних, філософських практик пропонується звернути увагу на архітектурну ситуацію як на психологічні стосунки між мешканцями подвір'я, його (подвір'я) об'єктами і простором, який пов'язує стосунки і який будемо намагатися робити архітектурним.

Аннотация

В статье показаны некоторые аспекты восприятия среды жилого двора, с помощью психологических, философских практик предлагается рассмотреть архитектурную ситуацию как взаимосвязь между жителями, объектами и пространством, которое будем стараться делать архитектурным.